

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Articulus II. Exhibentur insignes Antilogiæ quibus Lutherus & alii in sua
doctrina sibi contradicunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

tum, Monachorum, Monialium, ex Apostoli sententia licitum esse ac honorabile.

Iterum Apostolus in Epist. ad Ephesios c. 5. v. 32. De matrimonio differens sic pronunciat; *Sacramentum hoc magnum est, ego autem dico in Christo & Ecclesia.* Sed loco hujus verionis, quæ ipso S. Hieronymo antiquior est, Novatores nostri substituerunt, *Secretum* hoc magnum est, ne cogereatur admittere matrimonium esse Sacramentum, quod volunt ipsi contractum esse merè civilem.

In Epist. ad Philemonem v. 14. Paulus dicit: *Sine consilio vestro nihil volui facere, ut ne velis ex necessitate bonum tuum esse, sed voluntarium.* Ad excludendum arbitrii libertatem, quam post lapsum Adami remanere negat doctrina Religionis reformata, sententia Apostoli venenum suum in fine asperferunt, addendo *velis* voluntarium, ne ex Apostolo verum voluntarium sine necessitate admittere cogereatur.

In Epist. 1. ad Thessalonicenses cap. 2. v. 15. Apostolus monet: *Fratres state & tenete Traditiones quas didicistis, sive per sermonem, sive per Epistolam nostram.* Sed hi Reformatores Ecclesiæ, reformarunt etiam Apostolum, ut in eorum Bibliis alio modo loqueretur; Fratres state & tenete *documenta* quæ didicistis &c. Nolunt enim ut S. Paulus cum Papicolis dicat tenendas esse Traditiones, cum ipsi, qui aliter sapiunt, eas admittere reculent.

Epistola 1. ad Corinthios cap. 9. interrogat Apostolus, *Nunquid non habemus potestatem mulierem sororem circumducendi?* Lutherus sorore minime contentus, adjungit, *in uxorem.* Docet enim Apostolos uxores habuisse, easque dum prædicarent ad opus conjugale circumduxisse, uti ipse Lutherus ejusque novi Apostoli, novo in Ecclesiâ Dei exemplo, facere consueverunt.

Quid reliqua proferam Latrocinia verbo Dei in violabili à modernis Sectariis illata, ut à Renato Benedicto, & Ludovico Berquino Parisiis exusto, & pluribus aliis qui sacras Litteras corruptelis innumeris fadarunt, in quibus vel unum apicem adulterare, summum foret sacrilegium? Si enim in Regio diplomate aliquid immutare scelus est læsæ majestatis ferro aut igne plecti solitum, quam enorme facinus erit incommutabilem æternæ veritatis paginam tot modis pro sua libidine truncare, corrumpere, violare. Sed & hinc argumentum præbent certissimum doctrinam suam à veritate deviare, dum ad eam tuendam Scripturæ sacræ veritatem immutare necesse est.

Sed neque verentur moderni per Hollandiam Ministri istis Sacrilegiis novas calumnias consarcinare. Testatur inter alios illustrissimus *Cassoviensis* in eruditissimo *Traclatu* nuper edito, nihil esse magis familiare modernis Ministris quam passim & publicè vociferari, Sacrosancta Scripturarum Oracula apud Catholicos summo in contemptu haberi, & in prima Librorum prohibitorum classe collocari. Itane illis lubet & licet in aperta totius orbis luce calumniari? Quid quæso potest esse magis conspicuum quam apud Catholicos, in publico Missæ Sacrificio Scripturam sacram summa cum veneratione populo assidue prælegi? quid magis notum quam illam in sacris Concionibus proponi, exponi, inculcari? Quid magis publicum & solemne quam in celeberrimis Academiis Lectionem Scripturæ sacræ primo semper loco haberi, & in ipsius Tridentini Decretis *Seff. 5. de Re-*

R. P. Arsdæ, Tom. I.

form. cap. 1. eandem Lectionem ut imprimis honorificam, & omnium maximè necessariam summo ubique studio proponi, præcipi, mandari? Quod verò Ecclesiâ Romana Editiones spurias, corruptas & ab hæreticis mille modis truncatas ac vitiatas populo prohibeat, & fidelium manibus subductas velit, hoc ipsum probat summam Verbi Dei apud Catholicos æstimationem, quod nempe divinum hunc thesaurum purum sibi, & ab hæreticorum corruptelis immunem tanto semper studio conservet. Sed & hoc ipsum est quod illos Novatores adurit, quod in puras ac primævos Scripturarum nostrarum Fontes, impuras corruptarum Editionum Lacunas influere non permittamus.

ARTICULUS II.

Exhibentur ex multis quadam insignes Antilogia, quibus, ipse Lutherus, & alii in sua doctrina sibi contradicunt.

DE SACRAMENTIS.

Antilogia Prima.

Septem ponenda sunt Sacramenta. Ita scribit *Lutherus, de potestate Papæ.*

Tantum tria sunt Sacramenta pro tempore ponenda, Ita *Lutherus, de captivitate Babylonica.*

Duo tantum sunt Sacramenta, *Lutherus ad Waldenses.*

Si juxta Scripturas loqui velim est tantum unum Sacramentum. *Luth. de captivitate Babylonica.*

In puero post Baptismum negare remanens peccatum, est Paulus & Christum simul conculcare. *Luth. in Assertionibus.*

Baptismus omnia peccata remittit. *Luth. in Captivitate Babylonica de Baptismo.*

Confirmatio Sacramentum est. *Luth. de potestate Papæ.*

Mirum quid illis in mentem venerit quod Sacramentum Confirmationis fecerunt ex impositione manuum. *Luth. de captivitate Babylonica.*

In Sacramento Altaris non est panis, & vinum, sed species panis & vini. *Luth. in Sermonem de Eucharistia.*

Thomistica doctrina est transubstantiari panem & vinum; liberum est, & citra salutis periculum imaginari, opinari, & credere remanere aut non remanere substantiam panis & vini. *Luth. de captivitate Babylonica.*

Impius & Blasphemus est, si quis dicat panem transubstantiari, Catholicus autem & pius est qui contrarium docuerit. *Luth. in lib. contra Regem Angliæ.*

Sicut panis & vinum transubstantiatur: ita & nos in spirituale Corpus transmutamur. *Luth. in serm. de Euch.*

Impiissimus usus est, in Ecclesia persuaderi Missam esse opus bonum & Sacrificium. *Luth. de captivitate Babylonica.*

Missas pro vivis & defunctis valere tota approbavit Ecclesia. *Luth. de decem Præceptis.*

Sacerdotes à subditis honorandi sunt. *Luth. in Decalogum. Contra.*

M

Nullum

Nullum est in novo testamento Sacerdotium, nisi quod est humanis mendaciis à fathana creatum. *Luth. de captiv. Babylonica.*

8.

Confessio auricularis in Ecclesiâ, etsi ex Scriptura probari non possit, utilis tamen est, imò necessaria. *Lutherus de captivitate Babylonica.*

Confessio auricularis est fictio hominum. *Luth. de 10. Leprosis.*

9.

Matrimonium non solum sine ulla Scriptura Sacramentū censetur. Verū eisdem traditionibus quibus Sacramentum esse jactatur merum ludibrium factum est. *Luth. de Captiv. Babylonica.*

Matrimonium in Ecclesiâ Dei Sacramentum est. *Luth. de potestate Papa.*

10.

Ordo in Ecclesiâ Dei Sacramentum est. *Lutherus de potestate Papa.*

Sacramentum Ordinis Ecclesiâ ignorat, inventumque est ab Ecclesiâ Papæ. *Luth. de captivitate Babyl.*

11.

Extrema unctio Sacramentum est. *Luth. de potest. Papa.*

Si usquam antea deliratum est, in extrema unctioe nunc præcipuè deliratum est. *Luth. de captiv. Babyl. De Papatu.*

Si potestas Papæ non esset à Deo, nec jure divino, tam diu subsistere non potuisset. *Luth. de potestate Papa.*

Certus sum Papatum regnum esse Babylon. *Luth. de Captiv. Babyl.*

Quod sæpè repetit ibidem, & in *lib. adversus Regem Angliæ.*

De Fide sola.

Sola Christi fides necessaria, quâ justī simus, cætera omnia liberrima, neque præcepta amplius neque prohibita. *Luth. ad Galat. cap. 2.*

Vita Christiana est credere & diligere, at diligere nihil est nisi benefacere. *Luth. de decem leprosis.*

De Ecclesiâ.

Ecclesiâ errare non potest. *Luth. de 10. præcept. Ludificatio Sathanæ est affirmare quod Ecclesiâ si quando errat aut peccat, idè non sit Ecclesiâ.*

De Traditione.

Neque Papa, neque Episcopus, neque ullus hominum habet jus unius syllabæ constituendæ super Christianum hominem. *Luth. de captiv. Babyl.*

Idè positi sunt Canones Patrum ut dirigant populum, *Luth. in decem præcept. cap. 5.*

De invocatione Sanctorum.

Rectè conclusi, meritum Christi thesaurum esse Ecclesiæ, & Sanctorum meritis juvari certum est. *Luth. conclus. 10. contra Ectium.*

Pro meritis S. Petri ne unum quidem obulum darem ut me adjuvarent, quia seipsum juvare non potest. *Luth. in art. 4. q. 6.*

De Indulgentiis.

Contra veritatem Apostolicarum Veniarum qui loquitur, sit ille anathema & maledictus. *Luth. in Resol.*

Indulgentiæ nihil sunt, nisi Romani Pontificis impostura. *Luth. de capt. Babyl.*

De Purgatorio.

Tutiusest totum Purgatorium negare, quàm Gregorio in Dialogis credere. *Luth. abrog. Miss.*

Non solum credo, sed etiam certissimè scio Purgatorium esse. *Luth. in disput. Lipsiensi.*

De libero arbitrio.

Revera Deus nobis liberam voluntatem contulit: cur tu illam liberam non permittis? cum enim tu illà ad tuum abuteris libitum non est libera, sed magis servitutem apud te servit. *Luth. in explic. orat. Dominica.*

Liberum arbitrium figmentum est in rebus, seu titulus sine re, quia nulli est in manu sua cogitare quidquam mali aut boni, sed omnia ut Wiclefi articulus Constantiæ damnatus rectè docet, de necessitate absoluta eveniunt. *Luth. in Assert. art. 26.*

De Conciliis generalibus.

Sæpe nullus vir in Concilio est qui divinum Spiritum vel modicum olfecerit, sicut contigit in Nicæno Concilio ubi de uxoribus Sacerdotum agebatur. *Luth. in Sermon. Attendite à falsis Prophetis.*

Conciliis nihil derogo, sed omnium sacratissimum fuit Nicænum. *Luth. in disput. Lipsiensi.*

Calvini quadam Antilogia.

1.

DEum esse absolutè omnipotentem fatetur Calvinus, ad cap. 1. Lucæ. Verbo, inquit, Dei nulla impossibilitas obijcienda.

Negat verò ad cap. 23. Isaia, Istud somnium de potestate absoluta in Deo quam Scholastici introduxerunt execranda blasphemia est.

2.

Nomen Jesu Christi venerandum esse asserit Calvinus ad *Matthæi cap. 1. vers. 23.* Ita reputanda est nobis in hoc nomine (Jesu) divina Christi Majestas, ut reverentiam apud nos obtineat quæ unico debetur & aeterno Deo.

Negat idem ad cap. 2. Epist. ad Philipenses. Plusquam ridiculi sunt Sorbonici Sophistæ qui ex præsentiloquo; *Ut in nomine Jesu omne genu flectatur*, genu flectendum esse colligunt quoties nomen Jesu pronunciat, quasi vox esset magica quæ totam in sono vim haberet inclusam.

3.

Sine Baptismo Christi neminem salvari docet Calvinus ad cap. 3. Joann. v. 3. Si uni hoc dixisset Christus vel paucis non posse eos pervenire in regnum cælorum, nisi prius renati essent, possemus conjicere certas duntaxat personas notari, sed de omnibus sine exceptione loquitur.

Idem negat *Instit. lib. 4. cap. 16. §. 36.* Explodendum est eorum commentum qui omnes non baptizatos aeternæ morti adjudicant.

4.

In cœna Domini miraculum agnoscit Calvinus. *Tracl. de Concordia inveniunda*: Ergo (inquit) in sacra Cœna miraculum agnoscimus, quod & naturæ fines & sensus nostri modum exuperat, dum Christi vita nobis fit communis, & ejus caro nobis in alimentum datur.

Negat verò disertè. *Instit. lib. 4. cap. 17. §. 24.* agens contra Lutheri asseclas: Isti, inquit, boni ejus zelotæ miraculum sibi fabricant, quo sublato evanescit Deus cum sua omnipotentia. Et ibidem §. 24. Illi auditis Christi verbis, *Hoc est corpus meum*, miraculum ab ejus mente remotissimum imaginantur.

Sectæ

Secta Lutherana moderna, & antiqua in Anglia antilogia & discrepantia manifesta.

Patella, in mutatione Libri authenticæ publicarum precum, quem sibi ab initio pro puro Dei Verbo, & fidei suæ instrumento Secta Lutherana proposuit. Nam in prædicto Libello sub Rege Eduardo & Elisabetha Regina pro vera Scriptura legebatur Tobie Caput quintum, sextum & octavum. Danielis Caput 14. & quedam ex 13. Ex Ecclesiastici cap. 46. non pauca. Hæc autem omnia aliaque, sub Jacobo Rege eadem Ecclesiæ ex Libro publicarum precum tantquam apocrypha penitus expunxit: uti aperte ostendit Examen Libelli publicarum precum prælo datum anno 1610. pag. 30. quomodo verò potest esse eadem Ecclesiæ quæ eandem non habet Scripturam? In qua quod illa pro Verbo Dei olim admisit, hæc pro apocrypho modo expunxit? Manifestum sanè est vel illum pro Scriptura ista approbando, vel hanc reprobando in fide errasse.

Prætereo in his, aliisque dogmatibus loca innumera, in quibus Calvinus, ac multo magis Lutherus secum aperte pugnavit, atque instar fallacis Prothei, uti reserebat, sese in varias doctrinæ formas transfundit. Ex quibus hoc demum conficies argumentum.

Non potest ex Dei Spiritu loqui qui vel semel in doctrina fidei proponenda sibi contradicit: Atqui Calvinus & Lutherus in doctrina fidei quam Dei nomine proponit sæpius eloquitur contradictoria. Ergo non potest Calvinus & Lutherus loqui ex Spiritu divino in doctrina illa quam se Dei nomine scribere ac prædicare profitentur. Sicut in verbo Dei scripto, si vel semel in illo contradictionem apertam deprehendas, in cæteris omnibus tota Scripturæ fides evanescit. Videant igitur, ac seriò agnoscant horum Sectatores, quam fallaces sint Prophetæ ac divini Spiritus penitus vacui, quibus ab initio fidem suam ac salutem crediderunt.

in Hollandia inter Doctores Heterodoxos de ipso Deo, ejusque Attributis aperta repugnantia.

Constat ex publicis eorum utrimque scriptis ab anno 1606. divisos illic Calvini assèclas in Remonstrantes, & Contra-Remonstrantes, qui contra alios ex pura & rigida Calvini doctrina, statuunt absolutè, Deum esse Auctorem peccati. Unde illos Deum sibi statuere à cæteris Christianis diversum facile demonstratur hoc syllogismo: Deus Calvinistarum est auctor peccati: Atqui Deus Christianorum non est auctor peccati: Ergo non est idem utrorumque Deus.

Quinimò fingere sibi Deum, qui ut sit Deus debet esse bonitas infinita, & simul sit author peccati, est admittere Deum, qui non sit Deus, adeoque ad Atheismum apertè declinare, uti ex ipsis Sectariorum aliqui intulerunt, ut *Tilmanus Hesbuisius*, Lutheranus in *lib. de Errorib. Calvinii*, & *Sebastianus Castilio*, Calvinista in *lib. de prædestin.* ad Calvinum.

Nullum certè potest esse de ipso fidei Capite & Authore luculentius dissidium: & consequenter in illis Sectis nullus apertior defectus Fidei ad æternam salutem necessaria.

R. P. Arjdek. Tom. I.

Quin & his similia, quæ idem nimis abundè convincunt, in sequentibus proferam.

De Unitate & Æternitate Dei etiam inter se mutuo dissentire deprehenduntur. Nam si admittantur plura increata, necessarium est plures esse Deos. Plura autem increata cum Remonstrantibus statui à Vorstio ostendit *Sladius* in Disceptatione. pag. 51. Scilicet hæc quatuor: Dei locus, tempus, materia, Domicilium, quæ Vorstius contendit illius esse naturæ, ut à Deo nec creata fuerint, nec potuerint creari.

Simplicitas in Deo, quæ opponitur omni reali compositioni, ab orthodoxis semper & necessariò admittitur. Hanc autem negare Vorstium cum Remonstrantibus, ex illius Scriptis pars opposita demonstrat. Sic enim in illis Vorstius agit pag. 426. ut omnino reprehendat *Zanchium* proprium Contra-Remonstrantium Doctorem, quod doceat Dei essentiam, vitam, & actionem prorsus idem esse: Contenditque ipse hoc in Deo esse diversitatis, ut aliud sit ipsa Dei substantia vivens, aliud vita, sive vis illa per quam vivit. Et pag. 209. Cum Deus in scriptura dicitur irasci, dolere, reminisci, aut simile quidpiam agere, asseritur aliud & aliud in eo esse, nimirum subiectum & accidens. Denique geneatim pag. 208. *Toridem in Deo accidentalibus sunt, quot decreta de rebus foris efficiendis.*

Omnipotentiam Deo quis unquam negavit præter Ethnicos, & Hæreticos indubitatos? inter quos ipsi heterodoxi qui sunt factionis oppositæ, numerant cum Remonstrantibus suis Vorstium de Deo pag. 226. sic docentem: *Quedam Deo sunt impossibilia: Ergo Deus non est omnipotens: Ant. probatur: Deus non potest mentiri, pati, mori, aut fallere: Ergo cum non possit hæc omnia non est omnipotens.* Præclara in Calvini Ecclesiæ de ipso Deo utrimque controversia.

Infinitem Dei substantialem (nam molis nullam habet) cum Remonstrantibus suis quos representat, in quomodo evacuet Vorstius pag. 234. *Deus non est simpliciter infinitus neg. essendo, neg. operando,* & pag. 235. *Est quidem Deus purus actus, sed hoc non vetat quin simul sit in sese finitus.* denique pag. 237. *Quidquid est hoc aliquid, ut seipso finitum est. & ad certum aliquod genus Entis contrarium est.* Ac si apud talium Philosophorum gregem repugnantiam involveret, esse actu hoc aliquid, & simul esse ens infinitæ sive illimitatæ perfectiōis. Testatur hæc præter alios Contra-Remonstrantes fusè *Sladius* in Disput. cum Vorstio de blasphemis, hæresibus, & atheis à Jacobo Rege in Vorstii de Deo tractatu. & *exegesi Apologetica*, nigro thea notatis.

Immensitatem Dei, quæ ubique realiter & substantia-liter existit, admitti necessariò, non debere scribunt utrimque ex Calvinistis plurimi ex mente Calvinii qui *lib. 1. institutionum capite 13.* sic loquitur: *Scite sibi unus ex veteribus dicere visus est. Deum esse quidquid videmus, & quidquid non videmus: At qui hoc modo in singulas mundi partes divinitatem transfusam esse finxit. &c.* Negatq; alibi tã ipse quam Vorstius immensitatem illam ex scripturis satis probari. Figmentum ergo censent illi realem illam divinitatis in omnes partes transfusionem, docentes sufficere virtuaalem, quæ ubique operatur, etsi ibi non necessariò immediatè existat. Clarè id tradit Vorstius pag. 235. *Non sequitur, ait, Deum immediatè illic suâ substantiâ a se esse, ubicumq; & operatur, quia per causas medias opera-*

M 2

vi po-

ri potest, ut Rex aliquis per suos ministros. Tandem illi Deum terris relegatum suo cælo circumferberent, cum impio apud Psalmistam Cælum cæli Domino, terram autem dedit filiis hominum.

Quantitatem in Deo, quæ sine divisibilitate non concipitur, constituit à Remonstrantibus cum Vorstio, ostendunt & accusant Contra-Remonstrantes. De hac enim quantitate sic loquitur Conradus Vorstius lib. de Deo pag. 239. ut dicat negari non posse magnitudinem etiam propriè dictam Deo in S. Scriptura attribui: ac porò interrogat: *Quid veter etiam Spiritum, imò & Deum ipsum suam habere Spiritualem magnitudinem, non sensibilem quidem, sed aliquo tamen modo intelligibilem.* Et pag. 240. contradictionis insinuat quod dictum est ab Augustino lib. 5. de Trinitate cap. 2. Deum esse magnum sine quantitate. Denique pag. 241. *Cum, inquit, Deus respectu substantiæ suæ magnus esse dicitur, certè aliquam hic Quantitatem & cogitari, & esse oportet.* Ac pag. sequenti: *Firmiter credo Deum respectu substantiæ verè magnum esse.* Quis tales de Deo ex schola Calviniana errores non abhorreat, nisi, ut quidam loquitur, pro cerebro cucurbitam habeat?

Immutabilitatem Deo adimunt Remonstrantes: Quod adeò perspicuè ostenditur, ut de eo etiam ipse Jacobus Rex Angliæ anno 1611. per litteras ad suum Legatum, illos graviter accusaverit. Patet error ille gravissimus ex eodem Remonstrantium Doctore summo Conrado Vorstio pag. 212. *Divina voluntas semper principium cuiusdam mutabilitatis est, etiam in ipso Deo, quippe per quam Deus aliter atque aliter habere se & potest, & solet, tum volendo, tum contemplando.* & pag. 213. *Absoluta & simplex immutabilitas hac in parte Deo attribui non debet. Hoc enim nihil aliud esset, quam actionem Dei liberam, hoc est, à libera causa pendentem, cum ipso Deo confundere, sive essentiam & voluntatem, hoc est actionem volendi, seu volitionem Dei unum idemque esse affirmare.* Et sæpiùs alibi. Nec in hoc dissimilis est ejusdem farinae Doctor Socinus tract. de Deo &c. pag. 92. *Aliud, inquit, est Deus ipse, aliud virtus ipsius.*

Audi & in hoc non minus absona, & Deo prorsus indigna docentem Martinum Lutherum lib. de Concil. & in Confess. de cana domini, ubi præfatè affirmat Christi divinitatem esse passibilem, imò & reipsa passam. Theodoretus illa phrasî, *Christus in quantum Deus impassibilis est, nunquam ferenda est*; effatum est commune Lutheri asseclis Selneccero, Gerlachio, Smidelino, Illebio, Musculo. Consideret hæc serid quilibet Sectis illis salutem suam fidendam putat.

Supposita Dei immutabilitate illà quam Catholici profitentur, Libertatem Deo ademptam volunt Remonstrantes, de quo illos vehementer inculant Contra-Remonstrantes. Sic loquitur Vorstius lib. de Deo pag. 448. *Deus penam non nisi aliquatenus irritus, hoc est, cum quadam animi tristitia & displicentia infligit.* Aliter sanè Augustinus lib. 5. de civit. Dei, cap. 10. *Dicitur, inquit, Deus omnipotens, faciendo quod vult, non pariendo quod non vult, quod si ei accideret, nequaquam esset omnipotens.*

Impeccabilitas Dei manifestè destruitur per hoc quod Contra-Remonstrantes, secuti Lutherum, & Calvinum, illum asserant esse authorem peccati, quod hic supra ab initio ostensum est. Declaratur illud breviter hoc Syllogismo. Qui Deum facit authorem peccati, negat il-

lius impeccabilitatem: Atqui assecla illi Calvinus ac Lutheri faciunt Deum authorem peccati, ad illud impellendo, ac necessitando: Ergo negant illi Dei impeccabilitatem. Annoremus hic unum, ex pluribus, Calvinus effatum brevissimum lib. 3. instit. cap. 23. §. 8. *Lapsus est primus homo, quia Dominus ita expedire consuevit.* Et ne intelligas de voluntate Dei tantum permissiva, prohibet ipse Calvinus lib. 1. cap. 18. §. 3. *Itam, inquit, satis apertè ostendi, Deum vocari eorū omnium authorem, quæ isti Censores volunt, otioso tantum ejus permissu contingere.* De veracitate & sinceritate Dei, accusant Remonstrantes non rectè sentire Contra-Remonstrantes. Hi tamen videri possunt Calvinus conformes, qui modum Dei agendi sic describit: lib. 3. Instit. cap. 24. §. 13. *Ecce vocem ad eos dirigit, sed, ut magis objurdescant: lumen accendit, sed ut reddantur cæciores: doctrinam profert, sed quæ magis obstupescant: remedium adhibet, sed ne sanentur.* Demum ad prædicta generatius advertet, si quando vili sunt illi paulò aliter loqui, deprehenso esse vel fucum facere voluisse, vel contradictionis convinci.

Sapientiâ, bonitate, & justitiâ, Deum velle spoliare Contra-Remonstrantes, contendunt Remonstrantes, idque ex eorum doctrina deduxit Jacobus Arminius, & Hollandiæ Ordinibus demonstravit in declaratione sent. de prædest. Ecce inter quas procellas, & errorum fatales charybes Navicula religionis Batavicæ non tantum miserè fluctuat, sed pridem submersa est, de quibus præter memoratos Maxim. Sandeus, aliique quædam fufus deducunt.

Ex his facile colliges primò, Antilogias manifestas Doctorum Batavicoꝝ circa prima & essentialia Religionis Christianæ fundamenta. Secundò, illa nullatenus posse consistere cum veritate & unitate Fidei Christianæ ad salutem necessariò requisita. Tertio, Neminem his perspectis, sine summa temeritate, posse suam salutè æternam credere Sectis sic fluctuantibus, ac dissidentibus in ipsis primis fidei Christianæ principiis, ubi ante oculos habet Ecclesiam Romanam ab ipsis Apostolorum temporibus in unitate fidei toto semper orbe diffusam, & aliis veræ Ecclesiæ Notis manifestis insignitam, quas supra Partis I. cap. 3. demonstravimus.

ARTICULUS III.

Confusio & discordia tot Sectarum quæ ex Lutherano, & aliis prodierunt.

NON potest esse unitas, aut veritas Fidei in Ecclesia Lutherana, cujus præcipua membra & quasi primi Apostoli, in sua doctrina neque cum Lutero, neque inter se concordant, sed ubi mox prodierunt in Sectas varias sibi, Lutero, ac Evangelio contrarias degenerarunt, uti hic apertè demonstro.

Ac primò, ipse Lutherus in Saxonia circa annum 1517. ubi matrem suam Ecclesiam Romanam viperino more laniare exorsus est, mirum dictu in quot se figuras moreque transmutaverit, ut novum aliquod Religionis monstru efformaret. Etenim ex ipso non Secta unica, sed tres immundi Spiritus (quales Apocalypsis cap. 13. dicuntur exire de ore pseudo-Propheta) primo velut partu prodierunt. Hi sunt Homologistæ, Anabaptistæ, & Sacramentarii. Et quia tres sunt qui veritati testimonium dant in terra, Spiritus, Aqua, & Sanguis, Baptifinum Aquæ inquinaverunt Anabaptistæ, Spiritum